

คำชี้แจงกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเพิ่มเติม

เรื่อง การปฏิบัติตามมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.๒๕๓๕

ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐

เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ

ด้วยพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.๒๕๓๕ มาตรา ๑๐๐ ได้มีการแก้ไขโดยคำสั่ง คสช. ที่ ๒๑/๒๕๖๐ ซึ่งการแก้ไขดังกล่าวมีบทบัญญัติที่เปลี่ยนแปลงไปกล่าวคือ นอกจากการลดสัดส่วนผู้ถือหุ้นที่มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้กรรมการเรียกประชุมผู้ถือหุ้นแล้ว ยังมีบทบัญญัติเพิ่มเติมขึ้นอีกในวรรคสองและวรรคสาม ที่ให้สิทธิผู้ถือหุ้นสามารถเรียกประชุมผู้ถือหุ้นเองได้หากคณะกรรมการไม่จัดประชุมให้ตามที่ได้มีการร้องขอ ประกอบกับมีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดประชุมผู้ถือหุ้นที่ผู้ถือหุ้นนัดเรียกประชุมเองโดยให้ถือว่าเป็นการประชุมผู้ถือหุ้นที่คณะกรรมการเรียกประชุม ทั้งนี้เพื่อการดังกล่าว กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้หารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในการปฏิบัติตามบทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ ดังกล่าวแล้ว ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๘๗๙/๒๕๖๑ จึงขอชี้แจงแนวทางปฏิบัติตามมาตรา ๑๐๐ ดังนี้

ข้อ ๑ การพิจารณาความเป็นผู้ถือหุ้น

การพิจารณาความเป็นผู้ถือหุ้นที่แท้จริง สามารถพิจารณาได้จากกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- ๑) ใบหุ้นที่มีการโอนโดยถูกต้องตามกฎหมาย ตามมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕
- ๒) สมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นที่ได้ขอตรวจรายการและหลักฐานประกอบการลงทะเบียนจากผู้เก็บรักษาทะเบียนผู้ถือหุ้น ตามมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.๒๕๓๕
- ๓) รายชื่อจากการปิดสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้น ตามมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕
- ๔) รายชื่อผู้ถือหุ้นที่คณะกรรมการบริษัทได้ดำเนินการตามบทบัญญัติมาตรา ๘๙/๒๖ แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕

ทั้งนี้ การพิจารณาความเป็นผู้ถือหุ้น จะพิจารณาตามช่วงระยะเวลาของการใช้สิทธิ ดังนี้

- ๑) วันที่ใช้สิทธิเข้าชื่อกันทำหนังสือขอให้คณะกรรมการเรียกประชุมผู้ถือหุ้น
- ๒) วันที่ใช้สิทธิเรียกประชุมผู้ถือหุ้น (กรณีที่คณะกรรมการไม่จัดประชุมให้หลังจากพ้น ๔๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือร้องขอให้จัดประชุมจากผู้ถือหุ้น)
- ๓) วันที่ใช้สิทธิเพื่อเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้น

ข้อ ๒ กรณีคณะกรรมการจัดประชุมผู้ถือหุ้นตามที่มีผู้ถือหุ้นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดร้องขอให้จัดประชุม

คณะกรรมการมีหน้าที่ต้องจัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นภายใน ๔๕ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือจากผู้ถือหุ้น โดยจัดประชุมคณะกรรมการเพื่อกำหนดวาระตามที่ผู้ถือหุ้นร้องขอและสามารถกำหนดวาระการประชุมอื่นใดเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ผู้ถือหุ้นร้องขอได้ โดยต้องกำหนดเป็นวาระไว้ในหนังสือนัดประชุมให้ชัดเจน และดำเนินการอื่นใดตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเพื่อจัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้น ทั้งนี้ ผู้ถือหุ้นที่เข้าร่วมประชุมไม่อาจใช้สิทธิร้องขอให้ที่ประชุมพิจารณาเรื่องอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในหนังสือนัดประชุมโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๐๕ วรรคสองได้

ข้อ ๓ กรณีผู้ถือหุ้นใช้สิทธิเรียกประชุมผู้ถือหุ้น เมื่อคณะกรรมการไม่จัดให้มีการประชุมตามที่ผู้ถือหุ้นร้องขอภายในกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

เมื่อคณะกรรมการได้รับหนังสือร้องขอจากผู้ถือหุ้นคนเดียว หรือ หลายคนที่เกี่ยวข้องกันโดยมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดแล้วไม่ดำเนินการจัดประชุมผู้ถือหุ้นให้แล้วเสร็จภายใน ๔๕ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือร้องขอ เมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าวผู้ถือหุ้นที่ได้ร้องขอจำนวนเดิมหรือผู้ถือหุ้นรายอื่น ๆ ที่มีสัดส่วนรวมกันได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด สามารถเรียกประชุมเองได้ โดยกำหนดวาระตามหนังสือที่ร้องขอและต้องจัดให้มีการประชุมให้เสร็จสิ้นภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาที่ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดประชุมผู้ถือหุ้นนั้น ทั้งนี้ ผู้ถือหุ้นที่เข้าร่วมประชุมไม่อาจใช้สิทธิร้องขอให้ที่ประชุมพิจารณาเรื่องอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในหนังสือนัดประชุมโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๐๕ วรรคสองได้

ขั้นตอนการดำเนินการของผู้ถือหุ้นที่ใช้สิทธิ

๑) ผู้ถือหุ้นต้องดำเนินการเรียกประชุมโดยจัดทำเป็นหนังสือนัดประชุม ซึ่งได้ระบุเรื่องและเหตุผลในการเรียกประชุมตามหนังสือที่ร้องขอให้คณะกรรมการเรียกประชุมไว้ให้ชัดเจน โดยระบุสถานที่ วัน เวลา ระเบียบวาระการประชุม เรื่องที่จะเสนอต่อที่ประชุมตามหนังสือที่ได้ร้องขอไปยังคณะกรรมการ พร้อมด้วยรายละเอียดตามสมควร รวมทั้ง ความเห็นในเรื่องดังกล่าว และจัดส่งให้ผู้ถือหุ้นและนายทะเบียนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๗ วัน ก่อนวันประชุม ทั้งนี้ ให้โฆษณาในหนังสือพิมพ์ติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๓ วัน ก่อนวันประชุมด้วย (มาตรา ๑๐๑ ประกอบมาตรา ๖ และมาตรา ๑๐๖) การดำเนินการดังกล่าวให้เป็นไปเท่าที่ไม่ขัดกับมาตรา ๑๐๐ ทั้งนี้ ในการพิจารณารายชื่อผู้ถือหุ้นที่ต้องจัดส่งหนังสือนัดประชุมดังกล่าวสามารถใช้เกณฑ์การพิจารณาตามข้อ ๑

๒) องค์ประชุม ในวันประชุมผู้ถือหุ้นต้องมีผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะจากผู้ถือหุ้น (ถ้ามี) มาประชุมไม่น้อยกว่า ๒๕ คน หรือไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมด และต้องมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด (มาตรา ๑๐๓ วรรคหนึ่ง) หากจำนวนผู้ถือหุ้นมาร่วมประชุมไม่ครบเป็นองค์ประชุมต้องระงับการประชุมไม่สามารถดำเนินการประชุมต่อไปได้ และไม่สามารถส่งหนังสือนัดประชุมใหม่อีกได้ (มาตรา ๑๐๓ วรรคสอง) นอกจากนี้ ยังส่งผลให้ผู้ถือหุ้นที่ใช้สิทธิเรียกประชุมดังกล่าวต้องร่วมกันรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการจัดให้มีการประชุมในครั้งนั้น ๆ ให้แก่บริษัทด้วย (มาตรา ๑๐๐ วรรคสาม)

๓) การออกเสียงเพื่อลงมติในวาระต่าง ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของบริษัทและตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อ ๔ การยื่นคำขอจดทะเบียน

กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.๒๕๓๕ ข้อ ๒ (๔) กำหนดให้คำขอจดทะเบียนและเอกสารประกอบจะต้องลงลายมือชื่อโดยกรรมการที่มีอำนาจลงลายมือชื่อแทนบริษัทอย่างน้อย ๑ คน เป็นผู้ขอจดทะเบียนในขณะที่ยื่นขอจดทะเบียน

ดังนั้น ผู้ถือหุ้นที่ร้องขอให้คณะกรรมการเรียกประชุมผู้ถือหุ้นควรมีวาระการพิจารณาอำนาจกรรมการของบริษัท เพื่อให้สามารถมีอำนาจในการยื่นคำขอจดทะเบียนต่อไปได้

ข้อ ๕ เอกสารที่ใช้สำหรับยื่นประกอบคำขอจดทะเบียน

กรณีผู้ถือหุ้นใช้สิทธิจัดประชุมผู้ถือหุ้นเองตามมาตรา ๑๐๐

คำขอจดทะเบียนและเอกสารประกอบจะต้องลงลายมือชื่อโดยกรรมการที่มีอำนาจลงลายมือชื่อแทนบริษัทอย่างน้อย ๑ คน เป็นผู้ขอจดทะเบียนในขณะที่ยื่นขอจดทะเบียนตามข้อ ๔ โดยยื่นแบบคำขอจดทะเบียนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.๒๕๓๕ ข้อ ๑ และยื่นเอกสารประกอบคำขอจดทะเบียน ได้แก่

- ๑) หนังสือชี้แจงและนำส่งเอกสารประกอบคำขอจดทะเบียน
- ๒) สำเนาหนังสือของผู้ถือหุ้นคนเดียวหรือหลายคนซึ่งมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดเข้าชื่อกันร้องขอให้คณะกรรมการเรียกประชุมผู้ถือหุ้น โดยต้องระบุเรื่องและเหตุผลในการขอให้เรียกประชุมให้ชัดเจน
- ๓) หลักฐานการส่งหนังสือร้องขอให้คณะกรรมการเรียกประชุมผู้ถือหุ้นไปยังคณะกรรมการ และหลักฐานที่คณะกรรมการได้รับหนังสือร้องขอ
- ๔) หลักฐานแสดงความเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทในช่วงเวลาที่ใช้สิทธิร้องขอให้คณะกรรมการเรียกประชุมผู้ถือหุ้นและในช่วงเวลาที่ใช้สิทธิเรียกประชุมผู้ถือหุ้นเอง
 - **กรณีบริษัทมหาชนจำกัดเป็นนายทะเบียนหุ้นของบริษัทเอง**
เอกสารแสดงความเป็นผู้ถือหุ้น ได้แก่ ใบหุ้นที่แสดงชื่อของผู้ถือหุ้นที่ใช้สิทธิ หรือใบหุ้นที่มีการโอนหุ้นโดยถูกต้องและได้ยื่นคำร้องขอต่อบริษัทให้ลงทะเบียนการโอนแล้วตามมาตรา ๕๘ หรือ สำเนาทะเบียนผู้ถือหุ้นที่มีรายชื่อของผู้ถือหุ้นที่นายทะเบียนหุ้นรับรองตามมาตรา ๖๓
 - **กรณีบริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด (TSD) เป็นนายทะเบียนหุ้น**
เอกสารแสดงความเป็นผู้ถือหุ้น ได้แก่ ใบหุ้นที่แสดงชื่อของผู้ถือหุ้นที่ใช้สิทธิ หรือใบหุ้นที่มีการโอนหุ้นโดยถูกต้องและได้ยื่นคำร้องขอต่อบริษัทให้ลงทะเบียนการโอนแล้วตามมาตรา ๕๘ หรือ รายชื่อตามสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นซึ่งออกโดยนายทะเบียนหลักทรัพย์ (รายงานรายละเอียดผู้ถือหลักทรัพย์ซึ่งปรากฏชื่อผู้ถือหุ้นที่ใช้สิทธิ)
- ๕) หนังสือพิมพ์ที่ลงพิมพ์โฆษณาคำบอกกล่าวนัดประชุมผู้ถือหุ้น (มาตรา ๖ และมาตรา ๑๐๑)
- ๖) สำเนาหนังสือบอกกล่าวนัดประชุมผู้ถือหุ้น พร้อมหลักฐานการส่งหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้น
- ๗) สำเนารายงานการประชุมผู้ถือหุ้นที่ปรากฏมติตามที่ขอจดทะเบียน